

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.	Що таке депресія?	9
РОЗДІЛ 2.	Депресивний розум	44
РОЗДІЛ 3.	«Нічого не виходить»: як подолати відчуття безнадії	78
РОЗДІЛ 4.	«Я — невдаха»: як впоратися із самокритикою	104
РОЗДІЛ 5.	«Терпіти не можу робити помилки»: як почуватися «досить добре»	135
РОЗДІЛ 6.	«Не можу змусити себе нічого робити»: як створити мотивацію	171
РОЗДІЛ 7.	«Я просто не можу визначитися»: як подолати свою нерішучість	193
РОЗДІЛ 8.	«Я продовжую постійно про це думати»: як впоратися з румінаціями	224
РОЗДІЛ 9.	«Я просто тягар»: як зробити так, щоб дружні стосунки давали більше задоволення	248
РОЗДІЛ 10.	«Не терплю бути один»: як подолати самотність	269
РОЗДІЛ 11.	«Мої стосунки руйнуються»: як реанімувати близькі відносини	291

РОЗДІЛ 12. «Тепер, коли мені стало краще, як зберегти такий стан?»: як попередити рецидив	326
РОЗДІЛ 13. Думки наостанок	346
ДОДАТОК 1. Консервативні методи лікування депресії	351
ДОДАТОК 2. Джерела подальшого лікування	365
Подяки	369
Про автора	371
Примітки	372

ЩО ТАКЕ ДЕПРЕСІЯ?

«**В**се здається таким безнадійним, — сказала Карен. Вона подивилась на свої руки, і сльози покотилися з її очей. — Мені важко вставати вранці. Я заводжу будильник, але не можу підвестися з ліжка. Варто мені подумати про роботу, як моє серце стискається. Я з жахом чекаю ранку. Мені більше немає чого чекати від життя».

Щоранку, прокидаючись, Карен відчувала непереборний смуток. Вона на самоті лежала в ліжку, розмірковуючи про те, наскільки поганим є її життя. «*Що зі мною не так? Чому в мене все не як у людей?*» — ці думки наповнювали її голову і змушували думати про відсутність сенсу в житті. Ще до світанку вона починала ще один день у стражданнях. «Я плачу без жодної причини, — розповідала вона мені. — Мені просто хочеться заснути і більше не прокинутися».

Карен уперше прийшла до мене на сеанс, коли їй було 32 роки. Вона вже більше року тому розійшлася з Гері — і через декілька місяців мало відбутися розлучення. Їхній шлюб розпочався чотири роки тому

з невдач: Гері був владним, ігнорував почуття Карен і критикував майже все, що вона робила. Вона сказала мені, майже вибачаючись: «Я намагалася бути хорошою дружиною». Потім вона додала на свій захист: «Я весь час працювала і не завжди встигала господарювати так, як хотів Гері». Він називав її безвідповідальною, лінивою та безтурботною. Якщо була спроба опору з її боку, він принижував дружину ще більше. Ніщо не було для Гері досить хорошим. Він відчував свою перевагу. А Карен відчувала себе роздавленою.

Спочатку вона покладала на шлюб великі надії. Гері здавався впевненим у собі, відповідальним чоловіком, якого є за що поважати. «Побачення були ідеальними, — ділилася Карен. — Я пам'ятаю, як він дарував мені квіти, водив у гарні ресторани та робив компліменти». Вона опустила очі: «Але здається, що це було давним-давно». Карен зрозуміла, що робить помилку, ще за тиждень до весілля: Гері постійно критикував її і навіть сказав, що не впевнений, що хоче з нею одружитися. Але вона не могла все скасувати, адже на весілля запросили дуже багато гостей.

Пристрасть швидко зійшла нанівець у перший же рік. У шлюбі було мало тепла, мало прихильності та дуже мало сексу. Гері приходив додому пізно, іноді напідпитку. Він говорив, що вечеряв із діловими партнерами. Зрештою Карен почала підозрювати його у зраді, але вона не мала доказів. Вони лаялися майже з будь-якого приводу: через домашні обов'язки, покупки, планування справ. Хай там що, Карен намагалася заперечити: «Я також працюю». Але Гері стояв на своєму.

А потім, через три роки, він сказав Карен, що хоче від неї піти. На роботі він познайомився з жінкою — менеджером із продажу в одній компанії. «Інша жінка» була розлучена і мала п'ятирічного сина. Гері зустрічався з нею після роботи вже декілька місяців. «Вона мене розуміє. Вона мені більше підходить, — сказав він. — Я дійсно хочу розлучитися».

Карен була вражена до глибини душі. Вона ненавиділа Гері за зраду та брехню. Але водночас звинувачувала себе: «Якби я була більш привабливою та цікавою, він би мене не зраджував. Я не можу навіть утримати чоловіка!». Тепер вона відчувала, що в неї нічого не залишилося, час грав проти неї, і вона була зовсім одна. «Я втратила зв'язок зі своїми друзями, — розповідала вона мені. — Я завжди сиділа вечорами вдома і чекала Гері. До заміжжя я постійно бачилася з друзями. Тепер у мене немає нічого».

Карен втратила інтерес і до інших речей: «Раніше я ходила на фітнес. Це надавало мені сил і змушувало пишатися собою. Але я кинула заняття понад рік тому». Вона їла шкідливу їжу «для підняття настрою», тому що їжа на декілька хвилин змушувала її почуватися трохи краще, але Карен втратила контроль і набрала вагу. «Подивіться на мене, — казала вона. — Кому я така потрібна?».

Я попросив Карен описати картину її депресії. «Я відчуваюся так, ніби лежу на ліжку в порожній кімнаті із закритими шторами, — сказала вона. — Я зовсім одна, і я плачу». Вона зустрілася зі мною поглядом і відвела очі убік: «Саме таким і буде моє життя. Я назавжди залишусь сама».